

**LOPPURAPORTTI - AVUSTUS VIHREÄN SIIRTYMÄN INVESTOINTIHANKKEIDEN EDISTÄMISEKSI,
HAKUKIERROS 12.9. – 18.10.2022**

VIITE: Erityisavustuspäätös/myönteinen päätös Loviisan kaupunki (VN/28063/2022)

ASIA: Avustushankkeen loppuraportti, toteutuksen ja tulosten kuvaus

AJANKOHTA: 13.11.2024

YHTEYSHENKILÖ: Marko Luukkonen, marko.luukkonen@loviisa.fi, puh: 04405555403

YM:n vihreän siirtymän investointihankkeiden avustuspäätös haettiin ja saatiin kolmelle suunnittelu- ja kaavoitushankkeelle. Näistä kaksi hanketta on edennyt kaavoitusvaiheeseen, mutta yksi hanke ei lähtenyt lopulta lainkaan liikkeelle. Alkuperäiseen avustuspäätökseen haettiin YM:stä muutospäätös avustussumman jakautumiselle hankkeiden välillä. Kahden hankkeen suunnittelu ja kaavoitus on edennyt, mutta hankkeet eivät ole avustuskauden päättyessä vielä valmiita. Kaavoitushankkeille tyypillisesti niihin on liittynyt kaavoitusta edeltävien selvitysten valmistumisen odottelua sekä rinnakkaisia päätöksentekoprosesseja kuten mm. YVA:n tarveharkinta koskien Röjsjön hanketta. Suunnitelman mukaisesti edenneet kaksi projektia ovat nyt kaavaehdotus- ja -luonnosvaiheissa. Hankkeiden DNSH arvioinnin yhteenvetona voidaan hankkeiden täyttävän ”ei merkittävää haittaa” periaatteen mukaisuuden. Aurinkovoimahankkeilla voidaan nähdä olevan suurelta osin lähinnä positiivisia vaikutuksia ja vain vähän haittoja, kun asiaa arvioidaan DNSH-periaatteen mukaisesti kuuden arviointikriteeristön perusteella. Alla lyhyt kuvaus jokaisen hankkeen nykytilasta ja tuloksista sekä niiden DNSH-arviot.

Hanke 1, Röjsjö aurinkovoimaosayleiskaava. Konsultti kilpailutettu keväällä 2023 ja valittu (FCG) kesällä 2023. Aloituskokous pidetty kesäkuussa 2023. Hankealueen selvityksissä on tukeuduttu isolta osin aurinkovoimalaa suunnittelevan hankeyhtiön vuonna 2022-2024 laadittamiin selvityksiin ja myös vanhempaan olemassa olevaan selvitystietoon. Niiltä osin ei haeta avustusta lainkaan. Hankeyhtiö on hakenut projektin aikana vuonna 2023 YVA:n tarveharkintapäätöksen ELY-keskuksesta, minkä jälkeen kaavoitus on voitu käynnistää. Röjsjön osayleiskaavan kaava-alue on vuoden 2024 aikana laajennettu myös läheiselle Sarvilahden aurinkovoimahankkeen alueelle (kyseisestä laajennuksesta aiheutuville kaavoituskustannuksille ei haeta tukea). Vireilletulovaihe (+ OAS:n kuuleminen) on tehty vuonna 2023 ja kaavahankealueen laajennuksen jälkeen uudelleen 2024. Kaavaluonnossuunnittelua on tehty vuonna 2023 ja täydennetty Sarvilahden osalta vuoden 2024 syksyn aikana. Kaavaluonnos on oikolukuvaiheessa ja se pyritään saamaan lautakuntakäsittelyyn ja nähtäville vuoden 2025 alussa. Selvitysten ja luonnossuunnittelun tämänhetkisen perusteella ei ole tullut esteitä Röjsjön alueen aurinkovoimakaavoitukselle. Sarvilahden peltoalueesta koostuvalla suunnittelualueella RKY-alue, missä joudutaan arvioimaan aurinkovoimala-alueen sijoittumisen edellytyksiä kulttuuriympäristössä. Suunnittelu ja kaavoitus on edennyt suunnitelmien mukaan.

Tukikelpoisia menoja on Röjsjön aurinkovoimayleiskaavan osalta syntynyt kaavoituksen tässä vaiheessa suhteellisen vähän. Aurinkovoimahankkeen hankeyhtiöltä on saatu käyttöön veloituksetta selvitysraportteja ja varsinainen kaavasunnittelu on päässyt käyntiin varsinaisesti vasta vuoden 2024 aikana painottuen kesälle ja syksylle 2024. Omaa laskuttamiskelpoista työtä hankkeelle ei juurikaan ole vielä syntynyt.

Kaavoittajan tekemä DNSH-arviointi: Hankkeella ei itsessään ole nähtävissä haitallisia vaikutuksia EU:n taksonomia-asetuksen artiklassa 17 tarkoitetulle kuudelle ympäristötavoitteelle. Ennallistamisen kannalta

toki minne tahansa sijoitettuna aurinkovoimalla syrjäyttää alkuperäisen luonnon tai vähintäänkin estää sen ennallistamisen alkuperäiseen tilaansa aurinkovoimalatuotannon aikana. Tuotannon päätyttyä luonto voidaan tarvittaessa ennallistaa alkuperäisen kaltaiseen tilaan eli suoksi. Kuuden ympäristötavoitteen osalta yleisluonteinen arviointi: Hankkeella voidaan arvioida olevan positiivinen vaikutus ilmastomuutoksen hillintään, koska aurinkovoimalla tuotettava energia korvaa haitallisempia energiamuotoja. Hankkeella on myös positiivinen vaikutus ilmastomuutoksen sopeutumiseen, koska hajautettu energiatuotantotapa on keskitettyä riskittömämpää mm. myrskyjen vaikutuksille. Hankkeella voi olla positiivisia vaikutuksia vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestäväan käyttöön ja suojeluun, mikäli aurinkovoiman toteuttamisen yhteydessä hidastetaan tai osin estetään ojitetun suoalueen hulevesien virtaamista. Haitallista vaikutusta ei ole. Hankkeella ei ole haitallisia vaikutuksia kiertotalouteen siirtymiselle. Aurinkovoimatuotanto ei oikein toteutettuna aiheuta ympäristön pilaantumista, vaan se vähentää sitä, koska on useita muita energiamuotoja haitattomampaa. Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelun ja ennallistamisen kannalta hanke on hieman positiivinen, mikäli hankkeen toteuttamisen yhteydessä ennallistetaan ainakin jossakin määrin ojitettua suoluontoa. Nykyisin alue on huonosti tuottavaa maa- ja metsätalousaluetta.

Hanke 2, Panimonmäen asemakaava. Selvitykset (luonto ja maisema) tehty kesällä 2023. Suunnittelu toteutetaan omana työnä. DNSH arviointi tilattu kesällä 2023 ja se valmistui syksyllä 2024. Kaavaluonnos on ollut nähtävillä tavoitteena saada valmiiksi syksyllä 2023. Kaavaehdotus on talvella 2024/2025 ja hyväksymismenettely keväällä 2025. **Hankkeesta on laadittu luonnosvaiheessa konsulttityönä erillinen yleisluonteinen ja yksityiskohtainen DNSH-arviointiraportti (29.9.2023 WSP).** Hankkeella ei ole arvioitu olevan haitallisia vaikutuksia EU:n taksonomia-asetuksen artiklassa 17 tarkoitetulle kuudelle ympäristötavoitteelle. Luonnosvaiheen jälkeen puolet kaava-alueesta on rajattu kaavam muutoksen ulkopuolelle ja aurinkovoima-alueena toteutunee noin 8ha aikaisemmin viljelyskäytössä ollutta peltoa. Kaavoitustyö etenee suunnitelmien mukaisesti ja tällä hetkellä valmistellaan hankeyhtiön kanssa vuokrasopimuksia tulevalle aurinkovoimalla-alueelle. Hankkeelle on syntynyt tukikelpoisia kustannuksia omasta suunnittelutyöstä ja konsulttiselvityksistä.

Henke 3, Keitalan aurinkovoimaselvitys. On pyydetty tarjous keväällä 2023 yhdeltä aurinkovoimaloihin erikoistuneelta kiinteistökehityskonsultilta, mutta yritys luopui hankkeesta esiselvityksen jälkeen. Hanke ei edennyt suunnittelu- ja kaavoitusvaiheeseen johtuen mm. kohdealueen erittäin hankalakulkuisesta maastosta. Metsätalousskäytössä olevan kohdealueen soveltuvuutta aurinkovoimatuotantoon pidettiin lisäksi jokseenkin epävarmana, joten hanketta ei lopulta aloitettu. Hankkeesta kolme (3) ei aiheutunut tukikelpoisia kustannuksia.

Hankkeista aiheutuneita tukikelpoisia kuluja on vuodella 2023 29400€ ja vuodelta 2024 8592€ eli yhteensä 37 992€.